

Nr 38.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av viss överenskommelse mellan kronan och Växjö stad; given Stockholms slott den 1 februari 1929.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Harald Malmberg.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 1 februari 1929.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, WOHLIN, BESKOW, LUNDAVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON.

Departementschefen, statsrådet Malmberg anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om godkännande av viss överenskommelse mellan kronan och Växjö stad samt anför därvid följande.

Genom brev den 22 februari 1907 förordnade Kungl. Maj:t, att Kronobergs regemente skulle förläggas till Växjö, så snart kasernetablissemang för regementet blivit därstädes uppfört, varjämte Kungl. Maj:t — med antagande av vissa utav Växjö stad gjorda anbud — bemyndigade arméförvaltningens

fortifikationsdepartement att i enlighet med dessa anbud sluta avtal med staden angående regementets förläggande till staden. Mellan fortifikationsdepartementet och staden slöts i anledning härav ett den 12 juni 1907 samt den 20 och den 31 januari 1908 dagtecknat kontrakt i ämnet, vilket torde få fogas såsom bilaga (Bil. B) vid statsrådsprotokollet rörande detta ärende.

Sedan kasernkommittén fört förhandlingar med staden Växjö rörande stadens krav i anledning av den minskning beträffande Kronobergs regementes organisation, som blivit en följd av 1925 års riksdags beslut i försvarsfrågan, har mellan Kungl. Maj:ts och kronan genom kasernkommittén, å ena sidan, under förbehåll av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, samt Växjö stad, å andra sidan, träffats en den 3 och den 5 mars 1928 dagtecknad överenskommelse, vilken torde få fogas såsom bilaga (Bil. A) vid statsrådsprotokollet rörande detta ärende. Ifrågavarande överenskommelse har av kommittén med skrivelse den 19 mars 1928 underställts Kungl. Maj:ts prövning.

Kasernkommittén har i nyssnämnda skrivelse anfört följande.

Enligt 1925 års härordning skulle större delen av Kronobergs regemente bibehållas vid sin nuvarande förläggning i Växjö. En särskild avdelning av regementet, omfattande en bataljon, skulle emellertid vara ständigt förlagd i Karlskrona.

Den del av regementet, som skulle hava Växjö till sin förläggningssort, skulle vara organiserad såsom ett infanteriregemente med s. k. begränsad organisation, d. v. s. utbildningen under sommarrekrytskolan förutsattes ordnad på endast fem kompanier. Angående innebörden för staden av denna förändring inge kommittén hänvisa till nedanstående tablå:

Härordning av år	A n t a l							Summa beräknade avlönings- förmåner	Års- kontin- gent värn- pliktiga	Utbild- ningstid för värn- pliktiga (antal dagar)
	Offi- cerare	Under- offi- cerare	Manskap	Musik- personal	Civil- militär personal	Pen- sionerad personal	Summa			
1901	47	38	267	33	4	—	389	590,000	630	240
1914	53	39	204	33	4	—	333	806,000	630	340
1925	36	25	118	21	4	4	208	538,000	650	140

1) Under det s. k. provisoriet från och med 1920 års klass.

De i tablan meddelade uppgifterna avsåge, såvitt fråga vore om 1925 års härordning, endast den del av regementet, som skulle vara förlagd i Växjö. Beträffande tablans uppgifter borde vidare framhållas, att i förhållande till 1901 års härordning — varå det mellan kronan och staden angående regementets förläggning upprättade kontraktet vore grundat — 1925 års organisation innebure en minskning av antalet till Växjö förlagda officerare med 11 och underofficerare med 13. Vad musikpersonalen anginge, hade denna enligt 1901 års härordning efter en år 1905 beslutad omorganisation bestått av 11 musikunderofficerare och 22 man, tillhörande manskapet, men skulle enligt 1925 års härordning utgöras av 1 musikkdirektör, 5 musikunderofficerare och 15 man, tillhörande manskapet. Antalet musikunderofficerare nedginge så-

lunda med 6, men i stället tillkomme 1 musikdirektör. Jämförelsen mellan de enligt 1901 och 1925 års härordningar utgående avlöningsförmåner till den fast anställda personalen vid regementet, nämnda avlöningsförmåner beräknade i enlighet med de av kommittén tillämpade grunder, utvisade en minskning med cirka 52,000 kronor.

De uppoftningar, staden iklätt sig för Kronobergs regemente, framginge av det kontrakt, som upprättats mellan kronan och staden angående regementets förläggning till staden. Angående innehållet av nämnda kontrakt finge kommittén hänvisa till detsamma (Bil. B).

Staden hade i ett till Svenska stadsförbundet lämnat meddelande angivit sina prestationer på grund av nämnda kontrakt på följande sätt:

Värdet av till kronan upplåten mark om 376 tunnland...	kronor 1,128,000:—
Kostnad för framdragande till kasernområdet av elektriska ledningar	» 9,225:—
Kostnad för framdragande av vattenledningar.....	» 5,800:—
Kostnad för framdragande av gångbana.....	» 6,000:—
<hr/>	
Summa kronor	1,149,025:—

I vederlag för de prestationer, staden fullgjort för regementets räkning, hade staden givetvis åtnjutit betydande fördelar av regementsförläggningen. Sedan Kungl. Maj:t den 22 februari 1907 förordnat, att Kronobergs regemente skulle förläggas till Växjö, så snart kasernetablissemang för regementet blivit där uppfört, hade de nybyggda kasernbyggnaderna successivt överlämnats till regementet under åren 1919 och 1920. Avlöningsförmånerna till de fast anställda befattningshavarna vid regementet enligt 1901 års härordning — utan det tillägg av 75 procent, varmed höjning skett i den här ovan intagna tablån — hade i runt tal uppgått till 337,000 kronor.

Folkmängden i Växjö hade vid utgången av år 1927 uppgått till omkring 9,600 personer. Under tiden 1910—1926 hade kommunalskatten i Växjö per bevilningskrona varit lägst 3 kronor 92 öre, år 1912, samt högst 7 kronor 66 öre, år 1919. Den inkomst, varå utskylder för år 1927 utdebiterats i staden, hade uppgått till 9,243,000 kronor och det samma år utdebiterade beloppet till 702,292 kronor. Kommunalskatten hade de senaste åren, 1926 och 1927, varit 7 kronor 60 öre per bevilningskrona.

Vid de med Växjö stad förda förhandlingarna hade från kasernkommitténs sida till en början framställts erinringar mot det värde, som staden åsatt den mark, staden upplåtit till kronan för Kronobergs regementes räkning. Med anledning härav hade staden nedsatt detta värde samt till närmare utredning åberopat följande uppgift å värdet av de olika markområden, som för ändamålet upplåtits:

1) Kaserntomten om 15 hektar à 6,000 kronor	kronor 90,000:—
2) Kölnerska mossen om 6 hektar à 3,000 kronor	» 18,000:—
3) Västra Mark om 25 hektar à 1,000 kronor.....	» 25,000:—
4) Bäckaslöfsgärdet om 57 hektar à 3,000 kronor	» 171,000:—
5) Stora Skjutshagen om 84 hektar à 800 kronor	» 67,200:—
<hr/>	
Summa kronor	371,200:—

Efter besiktning av de olika markområdena hade kommittén funnit den sist lämnade uppgiften angående markvärdena vara rimlig.

Förutom den mark med en areal av omkring 187 hektar, som staden upplåtit såsom kaserntomt och övningsfält för Kronobergs regemente, disponerade regementet över en del mindre fastigheter, som för kronans räkning inköpts till utvidgning av övningsfältet Dessa utgjordes, såvitt framginge

av de hos arméförvaltningen förvarade äganderättshandlingar rörande Växjö, dels av fem genom särskilda köpebrev förvärvade jordområden med en areal av tillhoppa omkring 9,8 hektar, dels ock av en efter expropriation inlöst avsöndring från Bergkvara egendom om 11,15 hektar.

Det av Kronobergs regemente disponerade övningsområdet omfattade sålunda tillhoppa omkring 208 hektar mark. Därjämte hade regementet jämlikt § 9 i det med staden upprättade kontraktet tillförsäkrats rätt att bedriva militärövningar på stadens skogsmark och till bete upplättna utmark, intill dess denna mark för annat ändamål användes. För denna förmån skulle kronan icke utgiva annan ersättning än för skada å växande skog, skogsplantering och hägnad.

Vid förhandlingarna mellan kommittén och staden hade staden framställt olika förslag om att kronan såsom ersättning för den minskning, Kronobergs regemente komme att undergå jämlikt 1925 års försvarsorganisation, måtte till staden återställa vissa av de markområden, som av staden tidigare upplåtits för regementets behov. Härvid hade staden såsom stöd för sitt yrkande särskilt hänvisat till stadgandet i § 11 av det åren 1907 och 1908 upprättade kontraktet. Då i denna paragraf bestämts, att, därest regementet i framtiden skulle permanent förflyttas från Växjö, den av staden upplättna marken, med undantag av kaserntomten, skulle utan ersättning i då befintligt skick återlämnas, borde staden, enligt vad av dess representanter framhållits, vara berättigad att numera, då en del av Kronobergs regemente erhållit sin förläggningssort i Karlskrona, återbekomma en del av den upplättna marken.

Stadens yrkande i ersättningsfrågan hade slutligen preciserats på det sätt, att staden hemställt, att kronan måtte såsom kompensation till staden med äganderätt överlåta en del av den s. k. Stora Skjutshagen, utgörande ett skogbevuxet markområde i södra delen av det nuvarande övningsfältet. Till stöd för sitt yrkande att återbekomma berörda område hade stadens delegerade framhållit, att staden ämnade bibehålla denna fastighet såsom en naturpark, huvudsakligen avsedd för stadens innevånare såsom en utflyktsplats. Staden hade intet att erinra emot att regementet alltjämt bedreve militärövningar inom området. Härvid borde dock — i likhet med vad som gällde för annan staden tillhörig mark, vara dylika övningar ägde rum — stadgas, att ersättning skulle utgå för skada å växande skog och skogsplantering. Staden vore villig utfästa sig att icke låta bebygga eller inhägna området i fråga. Underhållet å den genom området ledande vägen åtog sig staden att bestrida.

Sedan kommittén besiktigtat den mark, staden sålunda önskat återkomma, samt därvid av dåvarande chefen för Kronobergs regemente meddelats, att hinder från regementets sida icke syntes möta för bifall till stadens framställning, hade gränslinjen mellan den mark, staden skulle återfå, och regementets egentliga övningsfält närmare fixerats. Å en av stadsingenjörskontoret i Växjö upprättad karta över Kronobergs regementes ägor hade utmärkts den del av Stora Skjutshagen, som staden skulle återfå. I areal innehölle området, beläget söder om linjen A—B—C å den kasernekommitténs skrivelse bifogade kartan, omkring 59 hektar.

Med tillämpning av det markvärde, som av staden åsatts fastigheten Stora Skjutshagen, eller omkring 800 kronor per hektar, skulle det till överlåtelse ifrågasatta området kunna beräknas hava ett värde av 47,200 kronor. Då stadens förfoganderätt till området väsentligt inskränktes därigenom, att regementet alltjämt skulle få disponera detsamma för övningsändamål, syntes detta värde böra reduceras med minst en fjärdedel eller sålunda till 35,400 kronor.

Då en överlåtelse till staden av området i fråga på de här ovan angivna villkoren icke syntes för kronan kunna medföra några egentliga olägenheter, hade kommittén funnit sig böra tillstyrka stadens framställning i denna del. I den överenskommelse, som blivit upprättad med staden (se Bil. A), hade i § 1 intagits bestämmelser om markens överlåtande samt i § 2 om de inskränkningar i förfoganderätten och de förpliktelser i övrigt, som staden atagit sig. Till säkerhet för stadens utfästelse att icke låta bebygga eller inhägna området hade staden medgivit, att servitutsinteckning finge meddelas i området. Härom hade intagits föreskrifter i § 3. Marken skulle enligt bestämmelse i § 4 i befintligt skick av staden tillträdas den 1 oktober 1929 eller vid den senare tidpunkt, som efter särskild överenskommelse kunde bli bestämd. Särskild avhandling skulle upprättas mellan kronan och staden rörande överlåtelsen, sedan erforderliga avstyckningsåtgärder blivit vidtagna. Alla kostnader, som kunde uppstå för avstyckning av området och erhållande av lagfart å detsamma, skulle bestridas av staden.

I § 6 av överenskommelsen hade stadgats, att staden skulle utan ersättning vara berättigad att begagna den väg, som från stadsgränsen ledde över regementets övningsfält fram till det överlåtna markområdet.

På begäran av staden hade i § 5 av överenskommelsen ytterligare medgivits, att staden skulle erhålla rätt att utan ersättning få framdraga en tillfäinkt avloppsledning över vissa kronan tillhöriga fastigheter, hörande till Kronobergs regementes övningsfält.

Beträffande denna fråga hade staden meddelat, att plan vore under utarbetande, att en avloppsledning skulle för den västra delen av Växjö stad framdragas med en kulvert, liggande på cirka tre meters djup, bland annat över kronan tillhöriga fastigheterna nr 52 Barkalyekan och nr 31 Krokagärdet samt lägenheten nr 55 Wendelska gårdet eller lyckan fram till en utom kronans område belägen pumpstation. Sedan avloppsledningen kommit till utförande, borde staden jämväl tillerkännas rätt att för tillsyn och underhåll å ledningen äga tillträde till nämnda fastigheter.

Som något hinder eller men för de militära övningarnas bedrivande icke torde kunna uppkomma, genom att kronan lämnade det sålunda begärda medgivandet, hade kommittén ansett sig kunna tillstyrka stadens framställning i denna del. Rörande de närmare bestämmelser, som ansetts vara påkallade att uppställa i detta sammanhang, finge kommittén hänvisa till innehållet i § 5 av den upprättade överenskommelsen.

Såvitt framginge av arméförvaltningens handlingar rörande det av Kronobergs regemente disponerade området i Växjö, hade kronan icke erhållit lagfart å den mark, som av staden med äganderätt överlåtits till kronan enligt kontraktet den 12 juni 1907 samt den 20 och den 31 januari 1908. Då åtgärder torde böra vidtagas för sökande av lagfart å dessa områden, därvid under alla omständigheter lagfart måste kunna erhållas å själva kasernområdet, hade kasernkommittén vid förhandlingarna med staden förklarat sig förutsätta, att staden härvid lämnade nödig medverkan. En dylik utfästelse hade under hand lämnats av stadens delegerade.

Över förevarande förslag till överenskommelse mellan kronan och Växjö stad hava yttranden avgivits av chefen för Kronobergs regemente, chefen för södra arméfördelningen samt arméförvaltningens fortifikationsdepartement.

Myndigheternas yttranden över kasernkommitténs framställning.

Chefen för Kronobergs regemente har anfört i huvudsak följande.

Vad anginge § 1 i överenskommelsen, borde för undvikande av missuppfattning angivas, att i det till återlämnande föreslagna området icke inginge utanför fastlandet belägna öar.

Bestämmelsen i § 2 angående ersättning för skada å skogsplantering å det till återställelse till staden avsedda området syntes regementschefen böra utgå, vilket borde kunna ske utan olägenhet för staden, då sådan plantering inom ett till naturpark avsett område icke torde ifrågakomma. Enligt denna paragraf medgäve staden, att det markområde, som skulle återställas till staden, finge användas för militärövningar, varjämte staden förbunde sig att bekosta underhåll av den genom området ledande vägen. Strängt taget vore regementet alltså icke berättigat att nyttja vägen för annat än militärövningar. Emellertid föreläge för regementet behov att använda vägen jämväl för andra ändamål, såsom för transport av grus och skogsprodukter från det genom överenskommelsen isolerade torpet Sundet ävensom för leveranser till regementet och borttransport därifrån av försåld stallspilling m. m. Paragrafen borde därför erhålla ett tillägg, som medgäve vägens användande utan ersättning dels av regementet för ifrågakommande behov, dels för transport av materiel eller förnödenheter till eller från regementet eller för dess enskilda lägerkassas räkning.

I fråga om § 5 ville regementschefen framhålla, att kronan för närvarande åtnjöte inkomster av utarrenderad slätter och bete inom de fastigheter, över vilka den i denna paragraf omförmälda avloppsledningen vore avsedd att framdragas. Under den tid, arbetet med ledningen påginge, bleve sannolikt inom vissa områden slätter och bete försvårade eller omöjliggjorda. Staden borde därför förpliktigas att gottgöra kronan för den tillfälliga minskning i inkomster av slätter och bete, som orsakades av avloppsledningens framdragande över kronans fastigheter.

Enligt § 6 tillförsäkrades staden rätt att utan ersättning begagna den väg, som över kronans område ledde från stadsgränsen till det område, som skulle återställas till staden. Ehuru staden för närvarande ämnade bibehålla det återställda området såsom naturpark, vore det icke uteslutet, att framdeles transporter av skogsprodukter, sten, grus eller dylikt kunde taga sådan omfattning, att vägunderhållet vållade kronan extra arbete och kostnader. Därför borde enligt regementschefens åsikt införas bestämmelse, att, därest för utnyttjande av naturtillgångarna inom det i § 1 angivna området eller för annat ändamål denna väg komme att trafikerats i sådan utsträckning av Växjö stad eller för stadens räkning, att kronan härigenom måste vidkännas särskilda kostnader eller extra arbete för vägunderhållet, staden skulle vara skyldig att lämna skäligt bidrag härtill antingen kontant eller genom arbete eller material enligt mellan staden och regementschefen träffad överenskommelse.

I övrigt hade regementschefen intet att erinra mot förslaget.

Chefen för södra arméfördelningen har instämt i regementschefens yttrande.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement har i yttrande den 18 juli 1928 meddelat, att departementet, i anslutning till vad regements- och arméfördelningscheferna anfört, icke kunde tillstyrka godkännande av den föreliggande förslagsöverenskommelsen, enär vissa däri avhandlade frågor syntes departementet icke hava blivit så klart och fullständigt utredda, att icke tvistigheter om överenskommelsens rätta innebörd i en framtid möjligen skulle kunna uppstå. I första hand gällde detta frågan om äganderätten till de i Norra och Södra Bergundasjöarna utanför det i § 1 i överenskommelsen omförmälda området belägna öarna, vilka enligt fortifikationsdepartementets åsikt fortfarande borde tillhöra kronan. Därjämte syntes frågan om kronans rätt att begagna vägen över det till återlämnande till staden avsedda området böra mera tydligt angivas.

Med anledning av de erinringar, som de i ärendet hörda myndigheterna framställt mot den upprättade förslagsöverenskommelsen, hava de utav Växjö stad utsedda delegerade för förhandlingar med kasernekommittén i den förevarande frågan beretts tillfälle att yttra sig. I skrivelse den 15 oktober 1928 hava nämnda delegerade anfört följande.

Skrivelse från Växjö stads förhandlingsdelegerade.

Från stadens sida vore intet att erinra mot att öarna utanför det i § 1 av överenskommelsen omförmälda området förklarades skola fortfarande med äganderätt tillhöra kronan och att överenskommelsen i enlighet härmed ändrades så, att detta tydligt kommo till uttryck i densamma.

Ej heller hade staden något att invända mot det av regementschefen föreslagna tillägget till § 2 i överenskommelsen, att kronan skulle tillförsäkras rätt att — utan inskränkning i den staden enligt överenskommelsen påvlande underhållsskyldigheten med avseende å den i sagda § omförmälda vägen — kostnadsfritt få använda denna jämväl för ändamål, som angäves uti regementschefens yttrande.

Likaså vore staden villig godkänna det av regementschefen framställda kravet på ersättning för tillfällig minskning i inkomster av slätter och bete å de fastigheter, över vilka staden enligt § 5 skulle äga framdraga avloppsledningar.

Vad åter beträffade förslaget, att den under § 2 i överenskommelsen intagna bestämmelsen om ersättning till staden för skada vid militärövningar å skogsplantering skulle uteslutas, ville delegerade framhålla, att även å ett till naturpark avsett område måste för skogsbeståndets vidmakthållande plantering i mån av behov äga rum. Givetvis borde härigenom tillkomna trädplantor skyddas i lika mån som självsådda, och med hänsyn härtill hade delegerade icke ansett sig kunna medgiva någon ändring av överenskommelsen i nu förevarande del.

Vidkommande slutligen den av regementschefen påyrkade bestämmelsen om skyldighet för staden att lämna kronan skäligt bidrag till ökade kostnader för underhållet av den i § 6 av överenskommelsen omförmälda vägen, hade delegerade ansett sig icke kunna godkänna detta förslag. Staden hade ju beträffande den väg, som ledde över det till återställande avsedda området, ej blott medgivit, att densamma finge användas för såväl militära som andra ändamål, utan även helt åtagit sig underhållet av densamma. Hittills hade kronan själv ombesörjt denna vägs underhåll. Genom stadens nu berörda åtagande kommo kronans underhållsskyldighet beträffande ifrågasvarande väg att minskas med ungefär hälften. Med hänsyn härtill syntes det icke mer än rimligt, att kronan bekostade underhållet av vägen i fråga från stadsgränsen och till gränsen för förenämnda område. På grund härav och då det av regementschefen framställda förslaget endast torde giva anledning till framtida tvister, hade delegerade icke ansett sig kunna medgiva intagande i överenskommelsen av sådan bestämmelse, som avsåges i samma förslag.

Såsom av kasernekommitténs framställning inhämtas, har staden Växjö underkastat sig avsevärda uppoffringar i anledning av Kronobergs regementes förläggning till staden. Erinras bör sålunda, att staden enligt 1907 och 1908 års kontrakt angående regementsförläggningen utan vederlag med äganderätt till kronan upplåtit mark med en areal av omkring 187 hektar, avsedd till kaserntomt och övningsfält för regementet. Då enligt 1925 års härordningsbeslut regementet, till den del detsamma skall hava Växjö till för-

Departementschefen.

förläggningssort, skall vara organiserat såsom ett infanteriregemente med s. k. begränsad organisation, vilket för staden haft till följd en väsentlig reduktion av den till staden förlagda personalstyrkan, synes det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att staden i viss omfattning erhåller kompensation för de fullgjorda prestationerna.

I detta hänseende innebär den föreslagna överenskommelsen, att staden utan vederlag med äganderätt skall återfå viss del av den mark, som staden enligt 1907 och 1908 års kontrakt överlätit till kronan för regementets räkning. Det till återställelse avsedda området utgör södra delen av den s. k. Stora Skjutshagen och har i areal angivits innehålla cirka 59 hektar. Staden, som ämnar bibehålla området såsom naturpark, förbinder sig att icke låta inhägna eller bebygga detsamma samt medger, att militärövningar må äga rum å området. Då några olägenheter ur övningssynpunkt icke ansetts vara förbundna med ersättningsfrågans reglering på det föreslagna sättet, har jag — jämväl med hänsyn till bestämmelsen i § 11 i 1907 och 1908 års kontrakt — funnit mig böra tillstyrka, att ifrågavarande område med äganderätt återställas till staden.

De i ärendet hörda myndigheterna hava framställt åtskilliga anmärkningar, avseende med förslagsöverenskommelsen sammanhängande detaljförhållanden. Vid övervägandet av vad stadens förhandlingsdelegerade anfört i anledning av anmärkningarna har jag kommit till den uppfattningen, att kronans intressen komma att bliva på ett tillfredsställande sätt tillgodosedda genom de medgivanden, som av delegerade i förevarande hänseenden gjorts å stadens vägnar.

Då de förhållanden, vilkas reglering i enlighet med myndigheternas förslag staden sålunda biträtt, synas kunna göras till föremål för avtal i form av tilläggsbestämmelser till den förevarande överenskommelsen i samband med dennas slutgiltiga godkännande från kronans sida, torde densamma böra i oförändrat skick underställas riksdagen.

På grund av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att godkänna förut omförmälda den 3 och den 5 mars 1928 mellan Kungl. Maj:t och kronan genom kasernkommittén, å ena sidan, samt Växjö stad, å andra sidan, ingångna preliminära överenskommelse (Bil. A).

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Georg Z. Topelius.

Bil. A.

Med anledning av att Kronobergs regemente, till den del detta regemente skall vara förlagt i Växjö, jämlikt 1925 års beslut i försvarsfrågan från och med den 1 januari 1928 skall vara organiserat såsom ett infanteriregemente med s. k. begränsad organisation träffas härmed mellan Kungl. Maj:t och kronan genom kasernkommittén, under förbehåll av Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, å ena sidan, samt Växjö stad, å andra sidan, följande överenskommelse:

§ 1.

Kronan skall med äganderätt till staden återställa södra delen av den s. k. Stora Skjutshagen, vilket markområde staden jämte andra fastigheter genom kontrakt den 12 juni 1907 samt den 20 och den 31 januari 1908 med full äganderätt överlätit till kronan såsom övningsfält m. m. för Kronobergs regemente. Den del av Stora Skjutshagen, som skall återlämnas till staden, har närmare utmärkts å en av stadsingenjörskontoret i Växjö den 10 maj 1927 upprättad »Karta över K. Kronobergs Regemente tillhöriga ägor. Växjö.» och utgöres av det söder om linjen A—B—C belägna markområdet, i areal innehållande cirka 59 hektar.

§ 2.

Staden, som ämnar bibehålla den i § 1 omförmälda delen av Stora Skjutshagen såsom naturpark, förbinder sig att icke låta inhägna eller bebygga området.

Staden medger, att militärövningar få utan annan ersättning än för skada å växande skog och skogsplantering äga rum å markområdet.

Staden åtager sig att bekosta erforderligt underhåll å den genom området ledande vägen.

§ 3.

Staden medger, att servitutsinteckning till säkerhet för stadens i § 2 givna utfästelse att icke låta bebygga eller inhägna den till överlåtelse ifrågasatta delen av Stora Skjutshagen må meddelas i området till förmån för kronan tillhöriga angränsande fastigheter, vilka upplåtits såsom övningsfält för Kronobergs regemente.

§ 4.

Sedan avstyckning av det i § 1 angivna markområde ägt rum, skall särskild avhandling upprättas mellan kronan och staden angående områdets överlåtande till staden. Markområdet må i befintligt skick av staden tillträdas den 1 oktober 1929 eller vid den senare tidpunkt, som efter särskild överenskommelse må bli bestämd. Samtliga kostnader för avstyckning av området ävensom för erhållande av lagfart å detsamma skola bestridas av staden.

§ 5.

Kronan medger, att staden utan ersättning skall äga rätt framdraga en ifrågasatt avloppsledning över vissa kronan tillhöriga fastigheter, hörande

till Kronobergs regementes övningsfält, nämligen fastigheterna nr 31 Kroka-gärdet och nr 52 Barkalyekan samt lägenheten nr 55 Wendelska gårdet eller lyckan, fram till en utom kronans område belägen pumpstation.

Sedan avloppsledningen framdragits, skall staden äga tillträde till förenämnda fastigheter när så är erforderligt för verkställande av tillsyn och utförande av underhållsarbeten å ledningen.

Staden åtager sig att städse bekosta alla de arbeten, som finnas erforderliga för att — efter ledningsarbetenas avslutande — återställa marken i ordnat skick.

§ 6.

Kronan medgiver, att staden utan ersättning skall äga rätt att begagna den väg, som från Bäckaslöfsvägen vid stadsgränsen leder, först i västlig och därefter i sydlig riktning, till det i § 1 omnämnda område, som skall till staden återlämnas. Den staden sålunda tillförsäkrade rätt till väg må dock icke bliva föremål för servitutsinteckning.

Av denna överenskommelse äro två exemplar upprättade, av vilka Kungl. Maj:t och kronan erhållit det ena samt Växjö stad det andra exemplaret.

Stockholm den 5 mars 1928.

För kasernkommittén:

JOHAN JÖNSSON.

/Nils Berlin.

Växjö den 3 mars 1928.

För Stadsfullmäktige i Wexjö.

ARVID THELIN.

/Edvin Ljungdahl.

Bil. B.

Kontrakt.

Sedan Kungl. Maj:t enligt nådigt brev den 22 februari 1907, varav en bestyrkt avskrift här bifogas, funnit gott ej mindre förordna, att Kungl. Kronobergs regemente skall förläggas till Växjö, så snart kasernetablissemang för regementet blivit där uppfört, än även, med antagande av stadsfullmäktiges därstädes gjorda anbud, bemyndiga Kungl. arméförvaltningen å fortifikationsdepartementet att i enlighet därmed sluta avtal med staden, har mellan fortifikationsdepartementet, å ena, samt staden Växjö, å andra sidan, träffats följande avtal.

§ 1.

Staden Växjö uppläter härigenom till Kungl. Maj:t och kronan, därest Kungl. Maj:ts nådiga tillstånd därtill kan erhållas, med full äganderätt och gravationsfritt, att användas dels till plats för kasernetablissemang dels till övningsfält m. m. för Kungl. Kronobergs regemente, så stor del av de med fulldragna röda linjer å bifogade karta omslutna områden, som tillhör staden och i areal innehåller omkring 382 tunnland, varav det område, som är av-

sett till kaserntomt, får tillträdas omedelbart efter detta avtals undertecknande och det övriga området den 14 mars 1909.

§ 2.

De å ovannämnda områden befintliga planteringar och växande träd tillfalla kronan med full äganderätt, dock att staden under de tre första åren efter de särskilda tillträdesdagarna beträffande jordområdet äger rätt att, i den mån staden så önskar, enligt Kungl. arméförvaltningens å fortifikationsdepartementet anvisning avverka den skog, som för kaserntomtens och övningsfältets anordnande bör borttagas, med villkor att samtidigt alla top-par och grenar genom stadens försorg bortföras från områdena.

§ 3.

Staden förbinder sig att längs södra sidan av stora vägen mellan kaserntomten och stadens närmaste, fullt iordningställda gata hava före den 1 oktober 1909 anlagt en minst en och en halv meter bred, med flata stenar satt eller träbelagd gångbana.

§ 4.

Staden åtager sig att hava ett år efter därom skedd tillsägelse till kaserntomtens gräns utan kostnad för kronan framdragit ledningar för vatten och elektrisk belysning samt förbinder sig att därefter tillhandahålla regementet vatten och elektrisk ström till belysning till samma pris, som gälla för övriga större avnämare inom samhället; skolande det kontrakt, som i anledning härav kommer att angående leverans av elektrisk ström upprättas, vara å bägge sidor ouppsägbart under tio år från den dag ifrågavarande anläggning blivit färdig; förbindande sig kronan att under kontraktstiden såväl för den yttre belysningen å kasernområdet som för all den belysning inom kasernbyggnaderna, vilken av kronan bekostas, använda elektrisk ström från stadens elektricitetsverk.

§ 5.

I händelse det stora i linjen F—G å den vid detta avtal fogade karta gående öppna dike skall täckas, må sådant ske utan kostnad för staden, med iakttagande därav att arbetet varder så utfört, att höst- och vårflöden såsom hittills därigenom kunna avledas. Staden förbehåller sig rätt att i sagda dike eller i den ledning, som lagts i dikets ställe, låta utmynna de avloppsledningar, som för staden äro eller bliva erforderliga, dock med skyldighet för staden att, därest olägenheter i sanitärt eller annat avseende därav skulle uppstå, på sin bekostnad vidtaga de anordningar, som för olägenheternas förekommande eller avhjäljande befinnas erforderliga.

§ 6.

Över den i skjutbanans förlängning liggande Lindön må skjutning obehindrat äga rum, under förutsättning att drätselkammaren på förhand under rättas om tiden för skjutningarnas företagande.

§ 7.

Staden förbinder sig att, i den mån en väg från punkt D över punkt E å bifogade karta i nordvästlig riktning till den från Växjö till Bergnäs ledande landsvägen erfordras, upplåta erforderlig mark till ifrågavarande väg samt utan kostnad för kronan röja densamma till behörig bredd; förbehållande sig dock staden för all framtid rätt att begagna denna väg såsom utfartsväg för sitt söder om järnvägen ägande skogsskifte.

§ 8.

Staden förbinder sig att ombesörja, att den öppna, till övningsfält och skjutbana avsedda mark, som staden upplåter, bliver senast sommaren 1908, i vad den nu är odlad, igenlagd och besädd till gräsvall.

§ 9.

Staden medger, att militärövningar må, utan annan ersättning än för skada å växande skog, skogsplantering och hägnad, äga rum på stadens skogsmark och till bete upplåtna utmark, intill dess denna mark för annat ändamål användes.

Nyttjanderätt, som härigenom av staden medgives, får ej in-tecknas.

§ 10.

Sedan regementet blivit förlagt till staden, skall staden äga att, vid in-träffande eldsvåda, till dennas släckande och ordningens upprätthållande bekomma all den hjälp, som kan lämnas av regementets i eller invid garni-sorsorten hemmavarande manskap med erforderligt befäl.

§ 11.

Därest regementet i framtiden skulle permanent förflyttas från Växjö, skall det i § 1 här ovan upplåtna område, med undantag av kaserntomten, utan ersättning i då befintligt skick återlämnas.

Av förestående avtal äro två lika lydande exemplar upprättade, av vilka Kungl. arméförvaltningen erhållit det ena och Växjö stad det andra.

Stockholm den 31 januari 1908.

För Kungl. arméförvaltningens fortifikationsdepartement:

G. C:SON BERGMAN.

M. MORTON.

/Axel Göransson.

För stadsfullmäktige i Växjö godkännes detta kontrakt med den inskrän-king, som i stadsfullmäktiges protokoll den 16 maj 1907 § 11 angives eller att i upplåtelsen icke ingår vattenrätten i de sjöar, som gränsa intill det upp-låtna området.

Växjö den 12 juni 1907.

För Växjö stads drätselkammare:

GUSTAF LANDÉN.

/John Elserbom.

I enlighet med stadsfullmäktiges i Växjö beslut den 20 december 1907 och jämlikt därtill givet bemyndigande varder förestående kontrakt härmed å Växjö stads vägnar godkänt.

Växjö den 20 januari 1908.

För Växjö stads drätselkammare:

GUSTAF LANDÉN.

/Alfred Bunth.